

Słuchamy poezji i określamy nastrój wiersza

Słuchamy poezji i określamy nastrój wiersza

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Wstęp

Nastrój to wrażenia i odczucia charakterystyczne dla stanu, w jakim się znajdujemy. Zależy od naszego nastawienia do świata, od warunków zewnętrznych, na przykład pogody lub zachowania ludzi. Kiedy cieszymy się z czegoś, ogarnia nas nastrój radości, natomiast gdy martwimy się złymi ocenami, wpadamy w nastrój smutku, przygnębienia. W utworach literackich nastrój jest bardzo ważny, działa na wyobraźnię i emocje czytelnika. Dzięki odpowiedniemu słownictwu lub różnorodnym środkom stylistycznym pisarze budują nastrój, tworzą świat przedstawiony, wydarzenia, postacie.

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Nauczysz się

rozpoznasz w wierszu uczucia podmiotu lirycznego;

określisz, jaką rolę pełnią w wierszu powtórzenia, metafory, porównania, epitety;

rozpoznasz nastrój wiersza.

Cele edukacyjne zgodne z etapem kształcenia

Po zapoznaniu się z e-materiałem uczeń:

1. rozwija umiejętność słuchania i czytania utworów literackich;
2. rozwija umiejętność tworzenia wypowiedzi inspirowanych utworem poetyckim;
3. charakteryzuje nastrój utworu, analizując obrazy poetyckie, barwy;
4. identyfikuje emocje wyrażone przez postacie mówiącą w utworze;
5. rozpoznaje środki stylistyczne i ich funkcje;
6. tworzy katalog różnych określeń nazywających nastrój i uczucia osoby mówiącej w wierszu,;
7. znajduje w dowolnych zbiorach wiersz, którego nastrój opisuje, wykorzystując poznane określenia.

SŁUCHAMY POEZJI I OKREŚLAMY NASTRÓJ WIERSZA – *audiobook*

Rozdziały:

1. Jak określić nastrój w wierszu?

2. Niech żyją urodzinki!

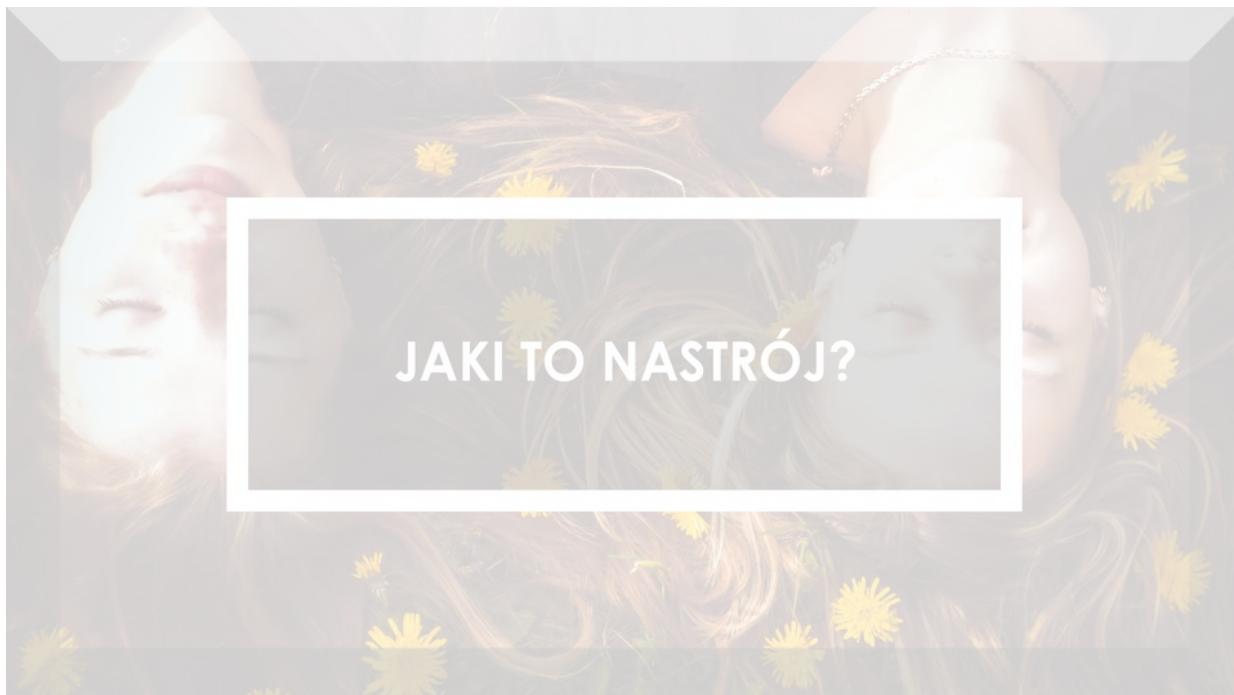
3. Co to będzie, co to będzie?

Notatka dla prowadzącego

Wskazówka

Wysłuchaj uważnie rozmowy kolegów oraz dwóch wierszy i postaraj się rozpoznać ich nastrój.

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PaFi3Tv8q>

j.polski_scen9_audiobook

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Wersja tekstowa z wyróżnieniem pojęć

Polecenie 1

Spośród poniżej wymienionych wyrazów wybierz te, które wyrażają nastrój: przygnębiający, pachnący, wesoły, refleksyjny, melancholijny, śpiący, straszny

Polecenie 2

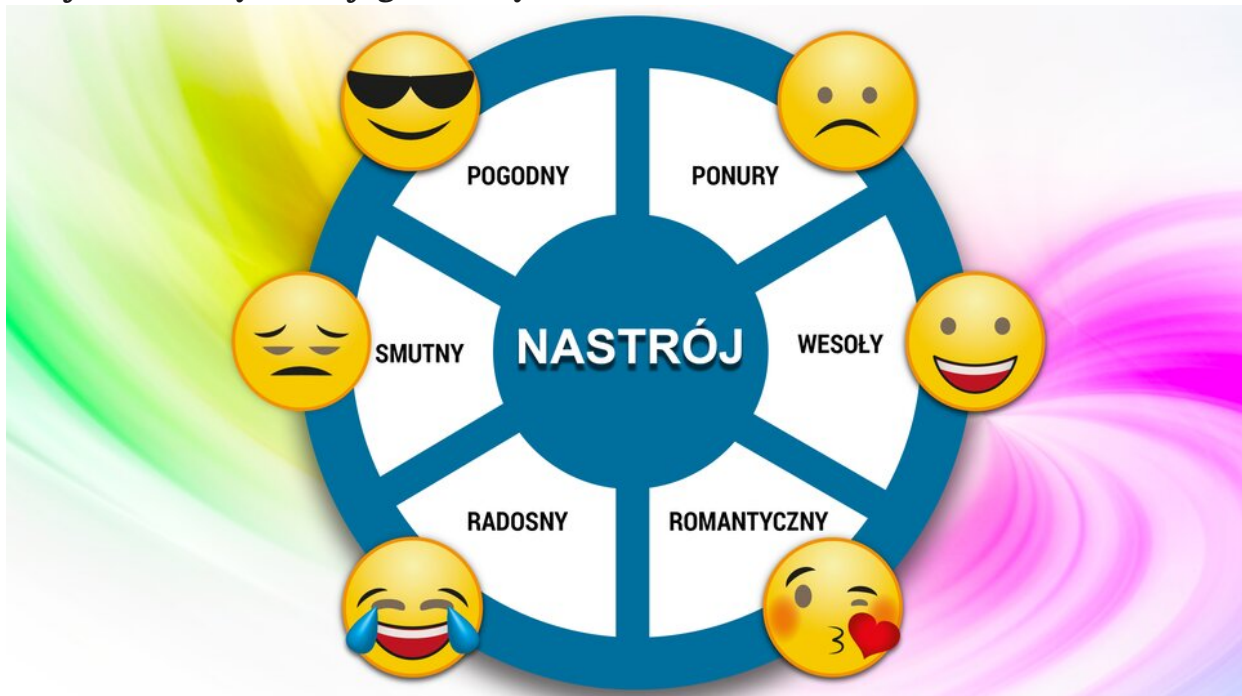
Jaki nastrój dominuje w wierszu *Urodzinki* Danuty Wawiłow? Narysuj ilustrację i postaraj się oddać jego nastrój.

Polecenie 3

Na podstawie wierszy Ludwika Jerzego Kerna i Danuty Wawiłow odpowiedz, czego boją się dzieci?

Podsumowanie

- Wiersze bawią, wzruszają, wzbudzają emocje i uczucia, budują nastrój;
- poeci tworzą nastrój wiersza za pomocą epitetów, metafor, powtórzeń, wykrzyknień, porównań, słownictwa wartościującego, zdrobnień;
- nastrój wiersza wynika z jego tematyki.

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Praca domowa

Narysuj ilustrację do wybranego wiersza. Dobierz kolory tak, aby przekazać jego nastrój.

Ćwiczenia

Wskazówka

W przypadku braku możliwości rozwiązania zadania z klawiatury lub trudności z odczytem przez czytnik ekranu skorzystaj z innej wersji zadania.

Ćwiczenie 1

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Inna wersja zadania

Ćwiczenie 2

Dobierz odpowiednie przykłady środków językowych wyrażających w wierszu *Urodzinki* nastrój radości.

porównanie

upaćkami się jak świnki

powtórzenia

moc pyszności, na cudnych,
nienudnych urodzinkach

epitety

chłopczyka, dziewczynki, kucyka,
urodzinki

wykrzyknienie

„Niech żyjecie, niech żyjemy i niech
żyją urodzinki!”

zdrobnienia

wszystko jedno, wszystko jedno

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Inna wersja zadania

Ćwiczenie 4

Do związków frazeologicznych dopasuj emocje.

Nogi miałem jak z waty.

Skakał pod sufit z radości.

Na twarzy zawitał uśmiech od ucha do ucha.

Strach chwycił mnie za gardło.

Zbladłem jak płótno.

Poczułem się jak w siódmym niebie.

radość

strach

radość

radość

radość

strach

strach

radość

radość

strach

strach

strach

Źródło: Eduexpert Sp. z o.o. / Evaco Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Słowniczek

Nastrój

1. stan psychiczny utrzymujący się u kogoś przez pewien czas;
2. wrażenia i odczucia, jakie mają osoby znajdujące się w jakimś miejscu w określonym czasie.

Emocje

(łac. *e-moveo* - wypycham na zewnątrz) silne uczucia, np. strachu, radości lub gniewu.

Optymizm

(łac. *optimum* - najlepiej) - skłonność do dostrzegania przede wszystkim dodatnich stron życia.

Pesymizm

(łac. *pessimus* - najgorszy) - skłonność do dostrzegania tylko ujemnych stron życia.

Wiersz

(łac. *versus* - rząd(ek) utwór poetycki, również charakterystyczny układ takiego utworu.

Wrażenia

(łac. *impressio*) reakcje na coś, przeżycia, odczucia

Podmiot liryczny

fikcyjna postać w utworze lirycznym wypowiadająca swe przeżycia, doznania, przemyślenia.

Melancholijny

(gr. *melancholikos*) smutny, przygnębiony, wpadający w posępny nastrój, zadumany.

Refleksyjny

(łac. *reflexio* – odgięcie) głębsze zastanowienie się nad czymś, rozmyślanie, rozważanie połączone z analizowaniem czegoś ; skłonny do refleksji- przemyśleń.

Euforia

(gr. *euphoriea*) stan nienaturalnie dobrego samopoczucia, radosnego nastroju, wesołości.

Koncentracja

(łac. *concentratio*, franc. skupiać się ku środkowi) - intensywne skupienie uwagi na jakimś przedmiocie, zjawisku; gromadzenie, ześrodkowanie czegoś w jednym miejscu.

Powrót do e-podręcznika

E-podręcznik „Piąta strona świata”

<https://www.epodreczniki.pl/reader/c/222087/v/latest/t/student-canon>

4. Odpowie ci wiatr

<https://www.epodreczniki.pl/reader/c/222087/v/latest/t/student-canon/m/j0000008PFB6v21>